Hallituksen esitys eduskunnalle turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta Ukrainan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen ja Ukrainan välillä syyskuussa 2019 allekirjoitetun sopimuksen turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta sekä lain, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa sellaisen turvallisuusluokitellun tiedon suojaaminen, jota vaihdetaan tai tuotetaan osapuolten välisessä yhteistyössä erityisesti ulko-, puolustus-, turvallisuus- ja lainvalvonta-asioissa sekä tiede- ja elinkeinoasioissa ja teknologia-asioissa. Kysymys on arkaluonteisista tietoaineistoista, jotka lähettävässä sopimusvaltiossa on erikseen luokiteltu korkean tietoturvallisuuden tason toteuttamista edellyttäviksi. Sopimus ei velvoita turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamiseen.

Osapuolet ilmoittavat toisilleen, kun sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimet on toteutettu. Sopimus tulee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun jälkimmäinen ilmoitus on otettu vastaan. Sopimuksen voimaansaattamislaki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

_____

SISÄLLYS

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Tietoturvallisuudella tarkoitetaan kaikkia sellaisia menettelyjä, joiden avulla turvataan informaation sisällön suojaaminen ulkopuolisilta (tiedon luottamuksellisuus), tiedon muuttumattomuus (tiedon eheys) sekä tiedon käytettävyys (tiedon saatavuus tarvittaessa). Tietoturvallisuuden varmistamiseksi käytetään erilaisia keinoja, joita ovat henkilöstön luotettavuuden ja toimitilojen turvallisuuden varmistaminen, salassapitosäännökset ja tietojen käytön rajoittaminen vain sovittuun tarkoitukseen sekä erilaiset tietojen käsittelyyn ja siirtoon liittyvät menettelytapavaatimukset. Tietoturvallisuusvaatimukset kattavat informaation koko elinkaaren sisältäen tietojen hankkimisen, muokkaamisen, käytön, luovutuksen, arkistoinnin ja hävittämisen.

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviin asiakirjoihin sisältyy toisinaan sellaisia salassa pidettäviä tietoja, joiden luvaton paljastuminen voi aiheuttaa merkittävää ja laajalle ulottuvaa vahinkoa keskeisille yleisille eduille. Tällaisten tietoaineistojen asianmukaisesta käsittelystä on sen vuoksi pidettävä erityistä huolta. Kysymys on Suomen luotettavuudesta kansainvälisen yhteistyön osapuolena, sekä Suomen luovuttamien aineistojen suojaamisesta.

Kansainvälinen tietoturvallisuusyhteistyö, johon Suomikin osallistuu, käsittää perinteisesti diplomaattiseen toimintaan samoin kuin puolustushallintojen väliseen yhteistyöhön liittyvän eijulkisen tiedonvaihdon suojaamisen. Valtioiden välillä vaihdettavien tietojen lisäksi kansainvälisillä tietoturvallisuusvelvoitteilla on kasvava merkitys myös taloudellisessa, teollisessa sekä teknologisessa yhteistyössä, joissa puitteissa kaupalliset hankkeet edellyttävät turvallisuusluokitellun tiedon hyödyntämistä. Näin etenkin silloin, kun kyse on sellaisesta viranomaisen hankinnasta, jossa valtion suojattuja tietoja on annettava yritykselle kaupallisen sopimuksen toteuttamista varten. Tällaisia ovat perinteisesti olleet erityisesti puolustusalan hankinnat, mutta nykyään yhä enenevässä määrin myös muilla sektoreilla tapahtuvat hankinnat, kuten esimerkiksi informaatioteknologian ja ydinvoima-alan hankinnat. Tietoturvallisuussopimus luo yrityksille sopimuskehikon hankinnan toteuttamiselle, jotta suomalaiset yritykset voisivat osallistua tällaisten alojen hankintoihin.

Suomi on tehnyt kahdenvälisen tietoturvallisuussopimuksen seuraavien sopimuskumppaneiden kanssa:

- Euroopan Avaruusjärjestö (ESA) (SopS 94 ja 95/2004)
- Saksa (SopS 96 ja 97/2004)
- Ranska (SopS 66 ja 67/2005)
- Slovakia (SopS 116 ja 117/2007)
- Viro (SopS 12 ja 13/2008)
- Italia (SopS 23 ja 24/ 2008)
- Latvia (SopS 33 ja 34/2008)
- Puola (SopS 46 ja 47/2008)
- Eurooppalainen puolustusmateriaaliyhteistyöjärjestö (OCCAR) (SopS 109 ja 110/2008)
- Bulgaria (SopS 116 ja 117/2008)
- Slovenia (SopS 22 ja 23/2009)
- Tšekki (SopS 53 ja 54/2009)
- Espanja (SopS 38 ja 39/2010)

- Israel, jonka kanssa on tehty soveltamisalaltaan suppeampi sopimus puolustus- tai turvallisuushallintojen kesken välitetystä turvallisuusluokitellusta tiedosta (SopS 34 ja 35/2012).
- Pohjois-Atlantin liitto (Nato) (SopS 7 ja 8/2013)
- Amerikan yhdysvallat (SopS 41 ja 42/2013)
- Iso-Britannia (SopS 49 ja 50/2013)
- Luxemburg (SopS 59 ja 60/2013)
- Sveitsi (SopS 88 ja 89/2014)
- Kroatia (SopS 38 ja 39/2015)
- Itävalta (SopS 37 ja 38/2018)
- Unkari (SopS 63 ja 64/2018)

Tietoturvallisuusalan monenkeskistä yleissopimusta ei ole olemassa. Edellä sanotusta poikkeuksena on Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta ja vaihtamisesta tehty yleinen turvallisuussopimus (SopS 10, 11 ja 12/2013). EU:n jäsenvaltioiden välillä tehty sopimus turvallisuusluokitellun tiedon suojaamisesta (SopS 76 ja 77/2015) tuli voimaan 1 päivänä joulukuuta 2015. EU:n jäsenvaltioiden välillä tehdyn sopimuksen yhtenä tavoitteena on luoda järjestelmä EU:n edun vuoksi vaihdettavan kansallisen turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi silloin, kun jäsenvaltiot eivät ole tehneet kahdenvälistä tietoturvallisuussopimusta. Sopimuksen määräykset eivät kuitenkaan ole yhtä kattavia kuin yleisen kahdenvälisen tietoturvallisuussopimuksen vastaavat määräykset. Näin ollen se ei poista tarvetta tehdä kahdenvälisiä tietoturvallisuussopimuksia EU:n jäsenvaltioiden välillä.

Tietoturvallisuussopimuksella luodaan edellytykset turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamiseen osapuolten välillä. Sopimuksella varmistutaan siitä, että Suomen luovuttama turvallisuusluokiteltu tieto pidetään vastaanottajamaassa salassa ja sitä suojataan sekä käsitellään asianmukaisesti. Tietoturvallisuussopimuksen avulla myös toinen osapuoli voi varmistua siitä, että Suomi suojaa ja käsittelee sen luovuttamaa turvallisuusluokiteltua tietoa asianmukaisesti.

1.2 Valmistelu

Sopimuksen valmistelu

Ukraina esitti Suomelle maiden välisen tietoturvallisuussopimuksen solmimista helmikuussa 2016 Ukrainan Suomen suurlähetystön nootilla. Suomen myönteinen vastausnootti lähetettiin Ukrainalle elokuussa 2016 ja sopimusneuvottelut käynnistettiin Kansallisen turvallisuusviranomaisen ja Ukrainan turvallisuuspalvelun kesken.

Ensimmäiset keskustelut tietoturvallisuussopimuksesta Ukrainan kanssa käytiin neuvotteluvaltuuskuntien kesken Helsingissä 1. – 2.11.2018. Tämän jälkeen neuvotteluja jatkettiin kirjallisesti vuoden 2019 aikana. Sopimuksen valmisteluun ja neuvotteluihin osallistui edustajia ulkoministeriöstä, puolustusministeriöstä, suojelupoliisista sekä Liikenne- ja viestintävirastosta. Sopimus allekirjoitettiin Kiovassa 12.9.2019.

Ministeriöiden välisestä toimivallanjaosta valtiosopimusasioissa säädetään valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 8 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan valtiosopimuksen ja muun kansainvälisen velvoitteen käsittelee se ministeriö, jonka toimialaan sopimus tai velvoite sisällöltään kuuluu. Esitys on laadittu ulkoministeriössä.

2 Sopimuksen tavoitteet

Sopimuksen tavoitteena on varmistua siitä, että Suomen Ukrainaan luovuttamaa turvallisuusluokiteltua tietoa suojataan ja käsitellään asianmukaisesti. Sopimuksen tavoitteena on myös edistää Suomen mahdollisuuksia vastaanottaa Ukrainan turvallisuusluokiteltua tietoa ja parantaa maiden välistä yhteistyötä tietoturvallisuuden alalla. Lisäksi sopimuksen tarkoituksena on turvata suomalaisten yritysten mahdollisuudet osallistua sellaisiin kansainvälisiin sekä Suomen ja Ukrainan välisiin hankkeisiin, joiden toteuttaminen saattaa edellyttää turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihtoa.

3 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan ja Ukrainan välisen sopimuksen. Esitys sisältää lakiehdotuksen, jonka 1 § sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lain 2 ja 3 §:ssä ovat säännökset, jotka koskevat lain voimaantuloa. Säännösten mukaisesti lain voimaantulosta ja sopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Vaikutukset kansalaisiin

Sopimuksen voimaansaattamisen myötä Ukrainasta Suomeen toimitettuihin turvallisuusluokiteltuihin tietoihin ja materiaaleihin (erityissuojattava tietoaineisto) sovellettaisiin lakia kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain mukainen erityissuojattavan tietoaineiston suojaaminen perustuu sopimuksen määräyksiin.

Suomen ja Ukrainan välisen sopimuksen mukaisia erityissuojattavia tietoaineistoja ovat aineistot, joita Ukraina pitää salassa pidettävinä ja jotka se on määritellyt ja merkinnyt korkean tietoturvallisuuden tasoa edellyttäviksi. Sopimuksen 5 artiklassa määrätään turvallisuusluokitellun tiedon suojaamisesta ja salassapidosta. Sopimuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaan sopimuksen osapuolet eivät salli kolmansille osapuolille pääsyä turvallisuusluokiteltuun tietoon ilman luovuttavan osapuolen kirjallista ennakkosuostumusta. Tämä merkitsee poikkeusta julkisuuslain yleistä etua koskevista salassapitosäännöksistä, joissa salassapito on useimmissa tapauksissa riippuvainen siitä, minkälaisia vaikutuksia tietojen antamisella olisi suojattavalle edulle. Ilman tietoturvallisuussopimustakin Ukrainan Suomeen luovuttamat turvallisuusluokitellut asiakirjat pidettäisiin säännönmukaisesti salassa kansainvälisiä suhteita koskevina julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella, mikä merkitsee, että tietoturvallisuussopimus ei rajoita kansalaisen tiedonsaantia enempää kuin mitä se julkisuuslain mukaan on.

Merkittävimpänä erona kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain soveltamisessa julkisuuslain sijaan on se, että viranomaisella ei olisi kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa tarkoitettuun asiakirjaan kohdistuvaa tiedonsaantipyyntöä ratkaistessaan velvollisuutta erikseen perustella tiedon antamisesta aiheutuvaa vahinkoa. Tiedonsaantipyyntö olisi muutoin käsiteltävä julkisuuslain mukaisesti. Jos syntyy epäselvyyttä luokituksen oikeellisuudesta tai siitä, mitkä asiakirjassa olevat tiedot ovat johtaneet luokitusmerkintään, viranomaisen on otettava yhteyttä asiakirjan laatineeseen osapuoleen.

Suomen ja Ukrainan välinen tietoturvallisuussopimus ei vaikuta Suomen kansallisten asiakirjojen salassapitoon tai luokitukseen, mitkä määräytyvät julkisuuslain mukaan.

Henkilöstöturvallisuus on keskeinen tietoturvallisuuden osa-alue. Koska jo kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettu laki edellyttää turvallisuusselvityslain mukaisen menettelyn käyttämistä henkilöstön luotettavuuden varmistamisessa, ehdotetun voimaansaattamislain hyväksyminen ei tarkoittaisi sitä, että kansalaisten yksityisyyselämän ja henkilötietojen suojaa kavennettaisiin aikaisempaan verrattuna.

4.2 Vaikutukset elinkeinoelämään

Sopimus antaa suomalaisille yrityksille mahdollisuuden saada sellaisia tilauksia tai osallistua sellaisiin hankkeisiin, joiden toteuttaminen edellyttää pääsyä Ukrainan turvallisuusluokiteltuihin tietoihin. Vastaavasti sopimus antaa ukrainalaisille yrityksille mahdollisuuden saada sellaisia tilauksia tai osallistua sellaisiin hankkeisiin, joiden toteuttaminen edellyttää pääsyä Suomen turvallisuusluokiteltuun tietoon. Tulevien hankkeiden määrää ja taloudellista arvoa on etukäteen vaikea arvioida.

Turvallisuusluokiteltua tietoa sisältäviä hankkeita toteutetaan erityisesti puolustusteollisuuden, turvallisuuden, ydinvoiman, informaatioteknologian ja muun korkean teknologian aloilla sekä tieteen- ja tutkimuksen aloilla. Ilman tietoturvallisuussopimusta suomalaiset yritykset voisivat jäädä Ukrainassa toteutettavien hankkeiden ulkopuolelle. Sopimuksen tarkoituksena onkin luoda tarvittavat järjestelyt ja menettelyt ennakkoon, jotta hankkeisiin osallistuminen olisi mahdollista ja näin parantaa suomalaisten yritysten kilpailukykyä.

4.3 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole vaikutusta valtion talousarvioon eikä muitakaan vähäistä merkittävämpiä taloudellisia vaikutuksia.

4.4 Vaikutukset hallintoon

Esitykseen sisältyvän sopimuksen ja lain hyväksymisestä ei aiheudu hallintoa koskevia muutosvelvoitteita tai -tarpeita. Sopimus lisää jonkin verran kansallisen turvallisuusviranomaisen ja määrättyjen turvallisuusviranomaisten niitä tehtäviä, jotka kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 4 §:n mukaisesti kuuluvat näille viranomaisille.

Sopimuksen turvallisuusyhteistyötä koskevan 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti turvallisuusviranomaiset avustavat pyynnöstä toisiaan turvallisuusselvityksiin liittyvissä menettelyissä kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti.

5 Lausuntopalaute

6 Sopimuksen määräykset ja niiden suhde Suomen lainsäädäntöön

6.1 Sopimuksen määräykset

1 artikla. *Tarkoitus ja soveltamisala.* Artiklassa määritellään sopimuksen tarkoitukseksi varmistaa sellaisen turvallisuusluokitellun tiedon suojaaminen, jota vaihdetaan tai tuotetaan osapuolten välisessä yhteistyössä. Sopimusta ei sovelleta sellaisiin osapuolten välillä vaihdettaviin tietoihin, joita ei ole turvallisuusluokiteltu. Esimerkiksi poliisin tutkinta- ja tiedustelutietoihin ei Suomessa pääosin tehdä turvallisuusluokitusmerkintää.

2 artikla. *Määritelmät.* Artiklassa määritellään sopimuksen soveltamisen kannalta keskeiset käsitteet seuraavasti:

Artiklan a) kohdassa on turvallisuusluokitellun tiedon määritelmä. Sopimus koskee missä tahansa muodossa olevaa, tietoa, asiakirjaa tai aineistoa, joka on turvallisuusluokiteltu ja johon on tehty luokitusmerkintä kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti. Edelleen turvallisuusluokitellulla tiedolla tarkoitetaan tietoa, asiakirjaa tai aineistoa, joka on tuotettu tällaisen turvallisuusluokitellun tiedon pohjalta ja johon on tehty asianmukainen luokitusmerkintä. Kohta on sopusoinnussa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 2 §:n 1 momentin 2 kohdan erityissuojattavan tietoaineiston määritelmän kanssa.

Artiklan b) kohdan mukaan turvallisuusluokiteltu sopimus tarkoittaa sopimusta tai alihankintasopimusta, mukaan lukien sopimusta edeltäneet neuvottelut, johon sisältyy tai liittyy turvallisuusluokiteltua tietoa. Kohta on sopusoinnussa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 2 §:n 3 kohdan kanssa.

Artiklan c) kohdan mukaan luovuttavalla osapuolella tarkoitetaan sitä osapuolta, joka luovuttaa turvallisuusluokitellun tiedon.

Artiklan d) kohdan mukaan vastaanottavalla osapuolella tarkoitetaan sitä osapuolta sekä sen lainkäyttövaltaan kuuluvaa julkis- tai yksityisoikeudellista oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, jolle luovuttava osapuoli luovuttaa turvallisuusluokitellun tiedon.

Artiklan e) kohdan mukaisesti toimivaltainen turvallisuusviranomainen tarkoittaa kansallista turvallisuusviranomaista tai erikseen nimettyä valtion elintä, joka on osapuolten kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti valtuutettu vastaamaan sopimuksen täytäntöönpanosta.

Artiklan f) kohdan mukaan tietoturvaloukkaus tarkoittaa kansallisten säädösten ja määräysten vastaista tekoa tai laiminlyöntiä, joka saattaa johtaa turvallisuusluokitellun tiedon menettämiseen tai vaarantumiseen.

Artiklan g) kohdan mukaan henkilöturvallisuusselvitys tarkoittaa toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen tekemää arviota, jonka mukaan luonnollinen henkilö täyttää edellytykset turvallisuusluokiteltuun tietoon pääsemiseksi ja tämän tiedon käsittelemiseksi.

Artiklan h) kohdan mukaan yritysturvallisuusselvitys tarkoittaa toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen tekemää arviota, jolla vahvistetaan, että oikeushenkilö täyttää edellytykset turvallisuusluokiteltuun tietoon pääsemiseksi ja sen käsittelemiseksi.

3 artikla. *Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset.* Artiklan 1 kohdassa on nimetty kummankin osapuolen toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset, jotka vastaavat sopimuksen yleisestä täytän-

töönpanosta. Suomessa toimivaltaisena turvallisuusviranomaisena toimii kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 4 §:n perusteella ulkoasiainministeriö, jossa tehtävää hoitaa Kansallinen turvallisuusviranomainen (NSA). Ukrainassa toimivaltaiseksi turvallisuusviranomaiseksi on nimetty Ukrainan turvallisuuspalvelu (Security Service of Ukraine).

Artiklan 2 kohdan mukaan toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset antavat toisilleen tiedoksi ne toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat sopimuksen täytäntöönpanosta eri osin (Competent Security Authorities, CSA). Suomessa määrättyjä turvallisuusviranomaisia (Designated Security Authority, DSA) ovat kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 4 §:n mukaisesti puolustusministeriö, pääesikunta, suojelupoliisi ja Liikenne- ja viestintävirasto.

Artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset antavat toisilleen tiedoksi mahdolliset myöhemmät toimivaltaisten turvallisuusviranomaisten muutokset.

4 artikla. *Turvallisuusluokitukset*.
Artiklan 1 kohdan mukaan sopimuksen mukaisesti luovutettavaan turvallisuusluokiteltuun tietoon merkitään asianmukainen turvallisuusluokka osapuolten kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti.

Artiklan 2 kohdassa määritellään, miten Suomen ja Ukrainan turvallisuusluokituksen tasot vastaavat toisiaan. Korkein, ankarimpia tietoturvallisuustoimenpiteitä vaativa luokka on "ERITTÄIN SALAINEN / YTTERST HEMLIG" (Особливої важливості). Suomessa tähän luokkaan luetaan kuuluviksi tiedot, joiden oikeudeton paljastuminen tai oikeudeton käyttö voi aiheuttaa erityisen suurta vahinkoa maanpuolustukselle, poikkeusoloihin varautumiselle, kansainvälisille suhteille, rikosten torjunnalle, yleiselle turvallisuudelle tai valtion- ja kansantalouden toimivuudelle taikka muulla niihin rinnastettavalla tavalla Suomen turvallisuudelle. Toiseksi korkein turvallisuusluokka on "SALAINEN / HEMLIG" (Цілком таємно). Tähän kuuluvat Suomessa tiedot, joiden oikeudeton paljastuminen tai oikeudeton käyttö voi aiheuttaa merkittävää vahinkoa maanpuolustukselle, poikkeusoloihin varautumiselle, kansainvälisille suhteille, rikosten torjunnalle, yleiselle turvallisuudelle tai valtion- ja kansantalouden toimivuudelle taikka muulla niihin rinnastettavalla tavalla Suomen turvallisuudelle. Kolmanneksi korkein turvallisuusluokka on "LUOTTAMUKSELLINEN / KONFIDENTIELL" (Таємно), jolla tarkoitetaan Suomessa tietoja, joiden oikeudeton paljastuminen tai oikeudeton käyttö voi aiheuttaa vahinkoa maanpuolustukselle, poikkeusoloihin varautumiselle, kansainvälisille suhteille, rikosten torjunnalle, yleiselle turvallisuudelle tai valtion- ja kansantalouden toimivuudelle taikka muulla niihin rinnastettavalla tavalla Suomen turvallisuudelle. Neljänteen turvallisuusluokkaan "KÄYTTÖ RAJOITETTU / BEGRÄNSAD TILLGÅNG" (Для службового користування) kuuluvat tiedot, joiden oikeudeton paljastuminen tai oikeudeton käyttö voi aiheuttaa haittaa maanpuolustukselle, poikkeusoloihin varautumiselle, kansainvälisille suhteille, rikosten torjunnalle, yleiselle turvallisuudelle tai valtion- ja kansantalouden toimivuudelle taikka muulla niihin rinnastettavalla tavalla Suomen turvallisuudelle.

Suomen kansainvälisiä suhteita suojaavat julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, maanpuolustusta momentin 10 kohta ja turvallisuutta momentin 5, 8 ja 9 kohta. Muita julkisuuslaissa tarkoitettuja yleisiä etuja voivat olla esimerkiksi valtionjohdon ja valtiovieraiden sekä tietojärjestelmien turvallisuusjärjestelyjen suojaaminen (24 § 1 mom. 7 kohta) sekä kansantalouden toimivuus (24 § 1 mom. 11 ja 12 kohta). Julkisuuslain 25 §:ssä on yleiset säännökset salassapitoja luokitusmerkinnän tekemisestä viranomaisen asiakirjaan. Lain 25 §:n 3 momentin mukaan turvallisuusluokkaa koskevan merkinnän tekemisestä säädetään julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa.

Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 18 §:n 1 momentin mukaan valtion virastoissa ja laitoksissa toimivien viranomaisten, tuomioistuimien ja valitusasioita käsittelemään perustettujen lautakuntien on turvallisuusluokiteltava asiakirjat ja tehtävä niihin turvallisuusluokkaa koskeva merkintä sen osoittamiseksi, minkälaisia tietoturvallisuustoimenpiteitä asiakirjaa käsiteltäessä noudatetaan. Turvallisuusluokkaa koskeva merkintä on tehtävä, jos asiakirja tai siihen sisältyvä tieto on salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 2, 5 tai 7–11 kohdan perusteella ja asiakirjaan sisältyvän tiedon oikeudeton paljastuminen tai oikeudeton käyttö voi aiheuttaa vahinkoa maanpuolustukselle, poikkeusoloihin varautumiselle, kansainvälisille suhteille, rikosten torjunnalle, yleiselle turvallisuudelle tai valtion- ja kansantalouden toimivuudelle taikka muulla niihin rinnastettavalla tavalla Suomen turvallisuudelle. Tiedonhallintalain 18 §:n 2 momentin mukaan turvallisuusluokkaa koskevaa merkintää ei saa käyttää muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, ellei merkinnän tekeminen ole tarpeen kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseksi tai asiakirja muutoin liity kansainväliseen yhteistyöhön.

Tiedonhallintalain 18 §:n 3 momentin mukaan kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa tarkoitettuihin asiakirjoihin on tehtävä turvallisuusluokituksesta merkintä siten kuin mainitussa laissa säädetään. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 8 §:n mukaan erityissuojattavaan tietoaineistoon on siitä riippumatta, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai sen nojalla säädetään, tehtävä kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa määritelty luokitusmerkintä sen osoittamiseksi, minkälaisia tietoturvallisuusvaatimuksia sen käsittelyssä on noudatettava. Tiedonhallintalain 18 §:n 4 momentin mukaan turvallisuusluokittelusta, turvallisuusluokiteltaviin asiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä turvallisuusluokiteltujen asiakirjojen käsittelyä koskevista tietoturvallisuustoimenpiteistä on säädetty valtioneuvoston asetuksella asiakirjojen turvallisuusluokittelusta valtionhallinnossa.

Turvallisuusluokittelua ja turvallisuusluokan merkitsemistä koskevat erityissäännökset sisältyvät turvallisuusluokitteluasetuksen 3 §:ään ja merkintöjen vastaavuudesta kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden luokkien kanssa on säädetty asetuksen 4 §:ssä. Ruotsinkielisistä turvallisuusluokitusmerkinnöistä on erityissäännös asetuksen 3 §:n 3 momentissa.

Artiklan 3 kohdan mukaan vastaanottava osapuoli varmistaa, ettei turvallisuusluokituksia muuteta tai kumota, ellei luovuttava osapuoli anna siihen kirjallista lupaa.

5 artikla. *Turvallisuusluokitellun tiedon suojaaminen.* Artikla sisältää keskeiset vastavuoroista suojaamista koskevat velvoitteet.

Artiklan 1 kohdan mukaan osapuolet toteuttavat kaikki asianmukaiset kansallisten säädöstensä ja määräystensä mukaiset toimet suojatakseen sopimuksessa tarkoitetun turvallisuusluokitellun tiedon. Osapuolet antavat saman kohdan mukaisesti tälle tiedolle samantasoisen suojan kuin omalle vastaavaan turvallisuusluokkaan kuuluvalle tiedolleen.

Artiklan 2 kohdan mukaan osapuolet eivät salli kolmansille osapuolille pääsyä turvallisuusluokiteltuun tietoon ilman luovuttavan osapuolen kirjallista ennakkosuostumusta. Kohta velvoittaa osapuolet noudattamaan luovuttajan suostumuksen periaatetta.

Artiklan 3 kohdan mukaan pääsy turvallisuusluokiteltuun tietoon sallitaan ainoastaan henkilöille, joilla on tiedonsaantitarve, joista on tarvittaessa tehty turvallisuusselvitys kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti ja joille on sallittu pääsy tällaiseen tietoon sekä selvitetty heidän vastuunsa turvallisuusluokitellun tiedon suojaamisesta. Turvallisuusselvitystä ei vaadita

henkilöistä, joille on tehtäviensä vuoksi muutoin asianmukaisesti sallittu pääsy tietoon kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti.

Artiklan 4 kohdan mukaan henkilöturvallisuusselvitystä ei edellytetä turvallisuusluokkaan KÄYTTÖ RAJOITETTU / BEGRÄNSAD TILLGÅNG tai Для службового користування kuuluvaan turvallisuusluokiteltuun tietoon pääsemiseksi.

Artiklan 5 kohdan mukaan turvallisuusluokiteltua tietoa saa käyttää ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten se on luovutettu. Velvoitetta vastaava säännös on kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 2 momentissa.

Artiklan määräykset ovat sopusoinnussa Suomen voimassaolevan turvallisuusluokitellun tiedon suojaamista koskevan lainsäädännön kanssa.

6 artikla. *Turvallisuusluokitellut sopimukset.* Artikla sisältää määräykset 2 artiklan b) kohdassa tarkoitetun turvallisuusluokitellun sopimuksen tekemisestä jommankumman osapuolen alueella.

Artiklan 1 kohdan mukaan vastaanottavan osapuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen ilmoittaa pyynnöstä luovuttavan osapuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle, onko ehdotetulle hankeosapuolelle, joka osallistuu turvallisuusluokiteltua sopimusta edeltäviin neuvotteluihin tai tällaisen sopimuksen täytäntöönpanoon, annettu vaadittua turvallisuusluokkaa vastaava asianmukainen henkilö- tai yritysturvallisuusselvitystodistus. Jollei hankeosapuolella ole tällaista todistusta, luovuttavan osapuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen voi pyytää vastaanottavan osapuolen toimivaltaista turvallisuusviranomaista tekemään hankeosapuolta koskevan turvallisuusselvityksen.

Artiklan 2 kohdan mukaan avoimen tarjouskilpailun tapauksessa vastaanottavan osapuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen voi antaa luovuttavan osapuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle asianmukaiset turvallisuusselvitystodistukset ilman virallista pyyntöä.

Artiklan 3 kohdan mukaan yritysturvallisuusselvitystä ei edellytetä turvallisuusluokkaan KÄYTTÖ RAJOITETTU / BEGRÄNSAD TILLGÅNG tai Для службового користування kuuluvia turvallisuusluokiteltuja sopimuksia varten.

Artiklan 4 kohdan mukaan jotta turvallisuutta voidaan valvoa ja ohjata asianmukaisesti, turvallisuusluokitellussa sopimuksessa on oltava tämän sopimuksen liitteessä 1 tarkoitetut turvallisuusluokitusohjeet ja asianmukaiset turvallisuusmääräykset. Kopio turvallisuusmääräyksistä toimitetaan sen osapuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle, jonka lainkäyttöalueella turvallisuusluokiteltu sopimus pannaan täytäntöön

Artiklan 5 kohdan mukaan osapuolten toimivaltaisten turvallisuusviranomaisten edustajat voivat vierailla toistensa luona arvioimassa niiden toimien tehokkuutta, jotka hankeosapuoli on toteuttanut suojatakseen turvallisuusluokiteltuun sopimukseen liittyvän turvallisuusluokitellun tiedon. Määräyksellä on yhteys myös turvallisuusyhteistyötä koskevaan sopimuksen 10 artiklan 2 kohtaan, jossa määrätään osapuolten turvallisuusviranomaisten vierailuista.

Turvallisuusluokiteltuja sopimuksia koskevat kansalliset säännökset sisältyvät kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 1 § 2 momenttiin (soveltaminen elinkeinonharjoittajaan), 2 §:n 2 kohtaan (erityissuojattava tietoaineisto), 2 §:n 3 kohtaan (turvallisuusluokiteltu sopimus), 6 §:ään (salassapitovelvollisuus ja tietojen käyttö), 7 §:ään (vaitiolovelvollisuus ja

hyväksikäyttökielto), 10 §:ään (tiloihin liittyvät turvallisuusvaatimukset), 12 §:ään (yritysturvallisuusselvitystodistus, sen voimassaolo ja peruuttaminen), 14 §:ään (todistusta koskevien tietojen merkitseminen turvallisuusselvitysrekisteriin), 16 §:ään (tiedonantovelvollisuus) sekä 18 §:n 2 momenttiin (kansainvälisen toimielimen ja sopimusvaltion edustajien vierailut). Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:n 2 momentissa säädetään yrityksen velvollisuudesta sallia viranomaisen ja kansainvälisen toimielimen tai sopimusvaltion edustajan tutustuminen turvallisuusjärjestelyihinsä ja toimitiloihinsa, milloin se on tarpeen kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi. Turvallisuusselvityslain 40 §:ssä säädetään yrityksen toimivaltaiselle viranomaiselle antamasta sitoumuksesta tietoturvallisuustason säilyttämiseksi sekä viranomaisen pääsemiseksi yrityksen tiloihin tietoturvallisuustason säilyttämisen valvomiseksi. Artiklan mukaiset sopimusvelvoitteet vastaavat kansallisen sääntelyn vaatimuksia.

7 artikla. *Turvallisuusluokitellun tiedon välittäminen.* Artikla sisältää määräykset siitä, miten osapuolet välittävät toisilleen turvallisuusluokiteltua tietoa ei-sähköisessä sekä sähköisessä muodossa.

Artiklan 1 kohdan mukaan luovuttava osapuoli ja vastaanottava osapuoli välittävät turvallisuusluokitellun tiedon toisilleen käyttäen hallitusten välisiä, diplomaattisia ja virallisia kanavia tai muutoin siten kuin niiden toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset keskenään sopivat.

Artiklan 2 kohdan mukaan luovuttava osapuoli ja vastaanottava osapuoli välittävät turvallisuusluokiteltua tietoa toisilleen sähköisesti ainoastaan toimivaltaisten turvallisuusviranomaisten keskenään sopimilla turvallisilla keinoilla.

Artiklan määräykset ovat sopusoinnussa asiakirjan kuljettamista koskevan turvallisuusluokitteluasetuksen 13 §:n kanssa sekä tiedonhallintalain tietojen siirtämistä tietoverkossa koskevan 14 §:n ja turvallisuusluokitteluasetuksen asiakirjan siirtämistä tietoverkon kautta koskevan 12 §:n kanssa.

8 artikla. *Turvallisuusluokitellun tiedon kääntäminen, kopiointi ja hävittäminen.*
Artiklan 1 kohdan mukaan kaikkiin turvallisuusluokitellun tiedon käännöksiin ja kopioihin tehdään asianmukaiset turvallisuusluokitusmerkinnät, ja ne suojataan kuten alkuperäinen turvallisuusluokiteltu tieto. Saman kohdan mukaan käännöksiä tehdään ja kopioita otetaan ainoastaan viralliseen tarkoitukseen tarvittava vähimmäismäärä.

Artiklan 2 kohdan mukaan kaikkiin käännöksiin tehdään asianmukainen käännöskielinen merkintä siitä, että käännökset sisältävät luovuttavan osapuolen turvallisuusluokiteltua tietoa.

Artiklan 3 kohdan mukaan turvallisuusluokkaan ERITTÄIN SALAINEN / YTTERST HEMLIG tai Особливої важливості kuuluvaa tietoa saa kääntää tai kopioida ainoastaan luovuttavan osapuolen kirjallisella suostumuksella.

Artiklan 4 kohdan mukaan turvallisuusluokkaan ERITTÄIN SALAINEN / YTTERST HEMLIG tai Особливої важливості kuuluva tieto palautetaan luovuttavalle osapuolelle, jollei muuta sovita.

Artiklan 5 kohdan mukaan turvallisuusluokkaan SALAINEN / HEMLIG tai Цілком таємно tai sitä alempaan turvallisuusluokkaan merkitty tieto hävitetään sen jälkeen, kun vastaanottava osapuoli katsoo, ettei sitä enää tarvita, vastaanottavan osapuolen kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti.

Artiklan 6 kohdan mukaan jos kriisitilanne estää sopimuksen mukaisesti luovutetun turvallisuusluokitellun tiedon suojaamisen, tieto hävitetään välittömästi. Vastaanottava osapuoli ilmoittaa turvallisuusluokitellun tiedon tämän kohdan mukaisesta hävittämisestä luovuttavan osapuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle mahdollisimman pian.

Velvollisuudesta pitää huolta erityissuojattavan tietoaineiston suojaamisesta sen turvallisuusluokkaa vastaavalla tavalla sitä luotaessa, kopioitaessa, siirrettäessä, jaettaessa, säilytettäessä, hävitettäessä tai muutoin käsiteltäessä on säädetty kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 9 §:n 1 momentissa. Tarkemmat käsittelyä koskevat määräykset on Suomessa säädetty asetuksentasoisina.

9 artikla. *Vierailut*.
Artiklan 1 kohdan mukaan vierailuihin, joihin liittyy pääsy turvallisuusluokkaan LUOTTAMUKSELLINEN/KONFIDENTIELL tai Таємно tai sitä ylempään turvallisuusluokkaan kuuluvaan tietoon, vaaditaan isäntäosapuolen toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen kirjallinen ennakkolupa. Saman kohdan 1 a) – b) alakohtien mukaan vierailijoille sallitaan pääsy tietoon ainoastaan, jos vieraat lähettävän osapuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen on antanut heille luvan pyydettyyn yhteen tai useampaan vierailuun sekä mikäli heille on annettu asianmukainen henkilöturvallisuusselvitystodistus.

Artiklan 2 kohdan mukaan vierailupyynnön esittävän osapuolen asianomainen toimivaltainen turvallisuusviranomainen ilmoittaa suunnitellusta vierailusta isäntäosapuolen asianomaiselle toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle ja varmistaa, että kyseinen isäntäosapuolen turvallisuusviranomainen saa vierailupyynnön vähintään 14 päivää ennen vierailun ajankohtaa. Kiireellisissä tapauksissa toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voivat sopia lyhyemmästä ajasta. Vierailupyynnön on sisällettävä sopimuksen liitteessä 2 mainitut tiedot.

Artiklan 3 kohdan mukaan toistuvia vierailuja koskevat luvat ovat voimassa enintään 12 kuukautta.

10 artikla. *Turvallisuusyhteistyö.* Artiklassa on määräys toimivaltaisten turvallisuusviranomaisten välisestä turvallisuusyhteistyöstä.

Artiklan 1 kohdan mukaan sopimuksen täytäntöön panemiseksi toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset antavat toisilleen tiedoksi asianomaiset turvallisuusluokitellun tiedon suojaamista koskevat kansalliset säädöksensä ja määräyksensä sekä niiden mahdolliset myöhemmät muutokset.

Artiklan 2 kohdan mukaan varmistaakseen läheisen yhteistyön sopimuksen täytäntöönpanossa toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset neuvottelevat keskenään sekä antavat pyynnöstä toisilleen tietoa turvallisuusluokitellun tiedon suojaamista koskevista kansallisista turvallisuusnormeistaan, menettelyistään ja käytännöistään. Tätä tarkoitusta varten toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voivat tehdä keskinäisiä vierailuja. Vierailujen toteuttamiseen liittyvät säännökset ovat kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä.

Artiklan 3 kohdan mukaan turvallisuusviranomaiset avustavat pyynnöstä toisiaan turvallisuusselvityksiin liittyvissä menettelyissä kansallisten säädösten ja määräystensä mukaisesti. Turvallisuusselvityslain 26 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan turvallisuusselvitystä laativa toimivaltainen viranomainen voi viran puolesta kansainvälisen sopimuksen tai säädöksen mukaisesti hankkia ulkomaan viranomaiselta turvallisuusselvityslain 25 §:n 1 momentin 1-3 kohdissa ja tietyin edellytyksin 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja vastaavan selvityksen. Kohdan mukainen sopimusvelvoite vastaa kansallisen sääntelyn vaatimuksia.

Artiklan 4 kohdan mukaan toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset ilmoittavat viipymättä toisilleen henkilö- ja yritysturvallisuusselvitystodistusten muutoksista.

11 artikla. *Tietoturvaloukkaus.* Artiklan 1 kohdan mukaan kumpikin osapuoli ilmoittaa viipymättä toiselle osapuolelle epäillystä tai todetusta turvallisuusluokiteltuun tietoon kohdistuneesta tietoturvaloukkauksesta.

Artiklan 2 kohdan mukaan se osapuoli, jonka lainkäyttövaltaan asia kuuluu, tutkii tapauksen viipymättä. Toinen osapuoli tekee tarvittaessa tutkintayhteistyötä.

Artiklan 3 kohdan mukaan se osapuoli, jonka lainkäyttövaltaan asia kuuluu, toteuttaa kansallisten säädöstensä ja määräystensä mukaisesti kaikki mahdolliset asianmukaiset toimet rajoittaakseen tietoturvaloukkauksen seurauksia ja estääkseen tietoturvaloukkausten jatkumisen. Toiselle osapuolelle ilmoitetaan tutkinnan ja toteutettujen toimien tuloksista.

Artiklan velvoitteisiin liittyvät säännökset sisältyvät kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 19 §:ään.

12 artikla. *Kustannukset.* Artiklan mukaan kumpikin osapuoli vastaa omista kustannuksistaan, jotka sille aiheutuvat sen täyttäessä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

13 artikla. *Riitojen ratkaiseminen.* Artiklan mukaan osapuolten väliset riidat sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta ratkaistaan osapuolten välisillä neuvotteluilla.

14 artikla. *Loppumääräykset.* Artiklassa on sopimuksen voimaantuloa, muuttamista, irtisanomista, irtisanomisesta johtuvia velvollisuuksia sekä sopimuksen tallettamista Yhdistyneiden kansakuntien sihteeristön kirjattavaksi YK:n peruskirjan 102 artiklan mukaisesti koskevat määräykset. Artiklan mukaan sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimusta voidaan muuttaa osapuolten keskinäisellä kirjallisella suostumuksella. Osapuoli voi irtisanoa artiklan mukaisesti sopimuksen ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle osapuolelle diplomaattiteitse kuuden (6) kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Jos sopimus irtisanotaan ko. artiklan nojalla, sopimuksen perusteella jo luovutettua ja sen perusteella syntyvää turvallisuusluokiteltua tietoa käsitellään sopimuksen määräysten mukaisesti niin kauan kuin se on tarpeen kyseisen tiedon suojaamiseksi.

6.2 Laki kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista

Lain yleinen soveltamisala

Lakia kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista (588/2004) sovelletaan erityissuojattaviin tietoaineistoihin. Näillä tarkoitetaan sellaisia salassa pidettäviä asiakirjoja ja materiaaleja sekä asiakirjoista ja materiaaleista saatavissa olevia tietoja, sekä näiden perusteella tuotettuja asiakirjoja ja materiaaleja, jotka kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen mukaisesti on turvallisuusluokiteltu. Määräysvalta luovutettuun tietoon säilyy luovutuksen jälkeenkin aineiston luovuttaneella valtiolla. Lakia voidaan soveltaa vain, jos kansainvälinen sopimus on saatettu Suomessa voimaan perustuslaissa säädetyllä tavalla tai jos kysymys on Suomea muutoin sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta.

Lain soveltamisalan piiriin kuuluvia erityissuojattavia tietoaineistoja ovat lisäksi Suomen viranomaisen tai lain soveltamisalan piiriin kuuluvan elinkeinonharjoittajan laatimat asiakirjat, joista

ilmenee Suomeen toimitettuihin erityissuojattaviin tietoaineistoihin sisältyviä tai tällaisista saatavissa olevia tietoja. Lakia ei sovelleta pelkästään Suomen kansallista tietoa sisältävien asiakirjojen tai niiden osien salassapitoon tai luokitukseen.

Laissa on säännökset henkilöturvallisuusselvitystodistuksen (Personnel Security Clearance, PSC) ja yritysturvallisuusselvitystodistuksen (Facility Security Clearance, FSC) myöntämisestä. Henkilö- tai yritysturvallisuusselvityksen laatineen viranomaisen on salassapitosäännösten estämättä toimitettava todistuksen antamista ja siihen liittyvää harkintaa varten kansalliselle turvallisuusviranomaiselle tieto kaikista selvityksen laadinnassa ilmi tulleista selvityksen kohdetta koskevista seikoista (11 §:n 1 momentti ja 12 §:n 1 momentti).

Todistuksen antamista koskevaan arvioon sekä todistuksen voimassaoloon ja peruuttamiseen sovelletaan turvallisuusselvityslakia (kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 11 §:n 2 momentti ja 12 §:n 2 momentti). Jos kansallinen turvallisuusviranomainen kieltäytyy antamasta henkilö- tai yritysturvallisuusselvitystodistusta, sen tulee ilmoittaa syyt tähän selvityksen hakijalle ja sen kohteelle annettavassa kirjallisessa päätöksessä (kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 11 §:n 3 momentti ja 12 §:n 3 momentti). Muutoksenhausta säädetään lain 20 a §:ssä.

Lain suhde julkisuuslainsäädäntöön

Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettuun lakiin sisältyy kansallisten asiakirjojen tietoturvallisuudesta annetuista säännöksistä poikkeavia säännöksiä. Laissa on kuitenkin yleinen viittaussäännös julkisuuslakiin sekä tiedonhallintalakiin (3 §:n 1 momentti). Niiltä osin kuin suomalaisten viranomaisten asiakirjoihin sisältyy muita kuin kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden piiriin kuuluvia tietoja kansainvälisestä yhteistyöstä, on sovellettava julkisuuslain (621/1999) ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 3 §:n 2 momentin mukaan julkisuuslakiin tai muuhun lakiin perustuvan pyynnön saada tieto erityissuojattavasta tietoaineistosta käsittelee ja ratkaisee se viranomainen, jolle tietoaineisto on toimitettu taikka jonka käsiteltäväksi asia kokonaisuudessaan kuuluu.

Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain säännöksiä sovelletaan niin kauan kuin se turvallisuusluokituksen perusteena olevan yleisen edun vuoksi on tarpeen silloinkin, kun sopimus tai säädös, johon säännösten soveltaminen perustuu, ei enää ole voimassa (15 §). Salassapitovelvollisuuden lakkaamisesta on voimassa mitä julkisuuslaissa säädetään. Julkisuuslain 31 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen asiakirjan salassapitoaika on 25 vuotta, jollei toisin ole säädetty. Julkisuuslain 31 §:n 3 momentin mukaan asiakirjan salassapito voi jatkua 25 vuoden jälkeenkin, mikäli asiakirja sisältää kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain mukaan turvallisuusluokiteltua tietoa, ja mikäli tiedon antaminen asiakirjasta aiheuttaisi julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 2, 7, 8 tai 10 kohdassa tarkoitetun haittaseurauksen. Tällaiset asiakirjat tulevat julkisuuslain 31 §:n 3 momentin mukaan julkisiksi, kun turvallisuusluokitus on kumottu.

Lain soveltaminen elinkeinonharjoittajiin

Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia sovelletaan viranomaisten lisäksi myös elinkeinonharjoittajaan ja tämän palveluksessa olevaan silloin, kun elinkeinonharjoittaja on osapuolena turvallisuusluokitellussa sopimuksessa tai osallistuu tällaista sopimusta edeltävään hankintakilpailuun tai toimii tällaisen elinkeinonharjoittajan alihankkijana (1 §:n 2 momentti).

Turvallisuusluokitellulla sopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka toisen valtion viranomainen tai siinä kotipaikkaansa pitävä yritys taikka kansainvälinen järjestö tai toimielin aikoo tehdä tai on tehnyt kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa tarkoitetulla tavalla Suomessa kotipaikkaansa pitävän elinkeinonharjoittajan kanssa, jos tarjouskilpailuun osallistuminen tai sopimuksen toteuttaminen voi edellyttää pääsyä erityissuojattavaan tietoaineistoon (2 §:n 1 momentin 3 kohta).

Elinkeinonharjoittajalla ja tämän palveluksessa tai toimeksiannosta toimivalla on erityissuojattavia tietoaineistoja koskeva salassapitovelvollisuus, velvollisuus käyttää tällaista tietoaineistoa vain siihen tarkoitukseen, johon se on annettu sekä velvollisuus pitää huolta siitä, että tietoaineistoon on pääsy vain niillä, jotka tarvitsevat tietoa tehtävän hoitamisessa (6 §). Elinkeinonharjoittajalla on myös velvollisuus kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseksi antaa toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle tietoja sekä sallia viranomaisen ja kansainvälisen toimielimen tai sopimusvaltion edustajan tutustuminen turvallisuusjärjestelyihinsä ja toimitiloihinsa (16 §:n 2 momentti ja 18 §:n 2 momentti).

Lain täytäntöönpanoviranomaiset

Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 4 §:ssä on säännökset niistä viranomaisista, jotka huolehtivat kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden hoitamisesta. Kansallisena turvallisuusviranomaisena *(National Security Authority, NSA)* kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseen liittyvissä tehtävissä toimii ulkoasiainministeriö. Puolustusministeriö, pääesikunta, suojelupoliisi sekä Liikenne- ja viestintävirasto toimivat kansainvälisissä tietoturvallisuusvelvoitteissa tarkoitettuina määrättyinä turvallisuusviranomaisina *(Designated Security Authority, DSA).*

Tietojen salassapito ja käytön sääntely

Erityissuojattava tietoaineisto on pidettävä salassa, jollei kansainvälisestä tietoturvallisuusvelvoitteesta muuta johdu (kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 1 momentti). Salassapitovelvollisuus koskee myös elinkeinonharjoittajaa tämän ollessa osapuolena turvallisuusluokitellussa sopimuksessa. Suomen tekemissä kahdenvälisissä sopimuksissa, jotka koskevat eri maiden viranomaisten välistä salassa pidettävien tietojen vaihtoa ja suojaamista, on säännönmukaisesti määräys, joka rajoittaa luovutettujen tietojen käyttöä. Kyseisen määräyksen mukaisesti erityissuojattavaa tietoaineistoa saa käyttää ja luovuttaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu, jollei se, joka on määritellyt aineiston turvallisuusluokan, ole antanut muuhun suostumustaan. Erityissuojattavien tietoaineistojen käyttöä koskee siten vahva käyttötarkoitussidonnaisuus.

Turvallisuusluokittelu ja -toimenpiteet

Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa säädetään velvollisuudesta merkitä erityissuojattavaan tietoaineistoon sen turvallisuusluokka. Erityissuojattavaan tietoaineistoon tehty merkintä turvallisuusluokasta osoittaa, minkälaisia tietoturvallisuusvaatimuksia sen käsittelyssä on noudatettava (8 §). Mitä korkeampaan turvallisuusluokkaan aineisto kuuluu, sitä tiukempia tietoturvallisuustoimenpiteitä edellytetään. Laissa on yleinen velvoite toteuttaa tietoaineiston käsittelyssä sen turvallisuusluokkaa koskevia käsittelymääräyksiä sekä valtuus säätää erityissuojattavan tietoaineiston käsittelyssä noudatettavista eri turvallisuusluokkia vastaavista turvallisuustoimenpiteistä valtioneuvoston asetuksella (9 §). Asiakirjojen turvallisuusluokitte-

lusta valtionhallinnossa annetun valtioneuvoston asetuksen (1101/2019), jäljempänä *turvallisuusluokitteluasetus*, 4 §:ssä on säädetty turvallisuusluokituksen vastaavuudesta kansainvälisiä tietoturvallisuusvelvoitteita toteutettaessa.

Erityissuojattava tietoaineisto on kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 10 §:n mukaan säilytettävä tiloissa, joissa asiakirjojen ja materiaalien sekä niihin sisältyvien tietojen suojaamisesta voidaan huolehtia kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa edellytetyllä tavalla. Tilojen turvallisuusvaatimuksista on säädetty turvallisuusluokitteluasetuksen 9 ja 10 §:ssä.

Lakiin kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista on kirjattu kansainvälisissä sopimuksissa oleva yleinen vaatimus siitä, että tietoihin annetaan pääsy vain niille, jotka tarvitsevat tietoja tehtäviensä hoitamisessa. Nämä henkilöt on nimettävä etukäteen, jos kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa tätä edellytetään (lain 6 §:n 3 momentti). Sama koskee myös 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua elinkeinonharjoittajaa.

6.3 Turvallisuusselvityslaki

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Turvallisuusselvityslain (726/2014) tarkoituksena on parantaa mahdollisuuksia ennakolta ehkäistä toimintaa, joka voi vahingoittaa valtion turvallisuutta, maanpuolustusta, Suomen kansainvälisiä suhteita, yleistä turvallisuutta tai muuta niihin verrattavaa yleistä etua taikka erittäin merkittävää yksityistä taloudellista etua taikka edellä tarkoitettujen etujen suojaamiseksi toteutettavia turvallisuusjärjestelyjä (1 §).

Laissa säädetään henkilö- ja yritysturvallisuusselvityksen laadinnassa noudatettavasta menettelystä. Laki sisältää säännökset turvallisuusselvityksen laatimisen edellytyksistä sekä sitä laadittaessa käytettävistä tiedoista, selvityksen kohteen suostumuksesta ja tiedonsaantioikeuksista, selvityksen hakijan ja selvityksen kohteen tiedonantovelvollisuuksista sekä turvallisuusselvityksen ja sen perusteella annetun todistuksen voimassaolosta ja todistuksen peruuttamisesta, sekä henkilörekisterien yhdistämisestä selvityksen kohteen nuhteettomuuden ja luotettavuuden seuraamiseksi ja sen johdosta suoritettavista toimenpiteistä (2 §).

Yksityisyyden suojan perusoikeusluonteen vuoksi turvallisuusselvitysmenettely on tarkan muotosidonnaista. Turvallisuusselvitys voidaan tehdä vain selvityksen kohteen etukäteen antaman kirjallisen suostumuksen perusteella (5 §).

Henkilöstöturvallisuus

Henkilöturvallisuusselvityksellä tarkoitetaan turvallisuusselvityslain 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti henkilön nuhteettomuuden tai luotettavuuden varmistamiseksi turvallisuusselvityslaissa säädetyllä tavalla laadittavaa selvitystä henkilön taustasta. Lain 23 §:n mukaan henkilöturvallisuusselvitys tehdään tarkistamalla henkilöä koskevat rekisteritiedot lain 4 luvussa säädetyllä tavalla sekä tarvittaessa selvityksen kohdetta haastattelemalla hänen yleisistä olosuhteistaan, ulkomailla oleskelustaan ja hänen suhteistaan muiden maiden kansalaisiin sekä muista sellaisista seikoista, joilla on erityistä merkitystä arvioitaessa hänen luotettavuuttaan selvityksen perustana olevan tehtävän kannalta.

Lain 14 §:n mukaan henkilöturvallisuusselvitys voidaan laatia suppeana, perusmuotoisena tai laajana. Turvallisuusselvitys tehdään laissa määritellyissä tapauksissa, kuten silloin, kun Suomea sitova valtiosopimus tai muu kansainvälinen velvoite edellyttää turvallisuusselvityksen tekemistä tai sen perusteella laaditun todistuksen esittämistä.

Jokaisella on oikeus saada tieto siitä, onko hänestä tehty turvallisuusselvitys tiettyä tehtävää varten. Selvityksen kohteella on myös oikeus pyynnöstä saada toimivaltaiselta viranomaiselta turvallisuusselvityksen tiedot. Tiedonsaantioikeus ei kuitenkaan koske sellaisesta rekisteristä peräisin olevaa tietoa, johon rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta (6 §).

Turvallisuusselvitysmenettelyssä käytetyt rekisterit on laissa lueteltu tyhjentävästi. Turvallisuusselvityksessä voidaan käyttää myös tiettyjä ulkomaan viranomaisen rekistereihin talletettuja tietoja (25 §).

Turvallisuusselvityslain 43 §:n 2 momentin mukaan kansallinen turvallisuusviranomainen antaa kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseksi tarpeellisen henkilöturvallisuusselvitystodistuksen siten kuin kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa säädetään.

Yritysturvallisuus

Turvallisuusselvityslain 33 §:ssä määritellään yritysturvallisuusselvityksen hakemiseen oikeutetut ja 36 §:ssä yritysturvallisuusselvityksen laatimisen edellytykset. Lain 37 §:ssä on lueteltu yritysturvallisuusselvityksissä käytettävät tietolähteet ja lain 38 § koskee yritysturvallisuusselvitysasian käsittelyä. Yritysturvallisuusselvitystä laadittaessa selvitetään hakemuksessa esitettyjen tietojen ja 37 §:ssä tarkoitettujen tietolähteiden sekä yrityksen toimitilojen ja tietojärjestelmien tarkastuksen avulla, miten yritys huolehtii tietojen suojaamisesta, asiattoman pääsyn estämisestä tiloihin ja henkilöstön koulutuksesta (38 §:n 1 momentti). Yritysturvallisuusselvitys voidaan tehdä myös osittaisena, jos se on tarpeen kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi tai muutoin perusteltua (38 §:n 3 momentti). Kansainvälisesti käytössä on kolme yritysturvallisuusselvityksen muotoa: 1) rajattu yritysturvallisuusselvitys, ”FSC without safeguards”, joka ei sisällä yrityksen toimitilojen tai tietojärjestelmien tarkastuksia, 2) yritysturvallisuusselvitys ”FSC with safeguards”, joka sisältää toimitilojen tarkastukset ja 3) yritysturvallisuusselvitys ”FSC with safeguards including Communications and Information Systems”, joka sisältää toimitilojen ja tietojärjestelmien tarkastukset.

Selvityksen laatii turvallisuusselvityslain 9 §:n mukaan suojelupoliisi. Pääesikunta huolehtii yritysturvallisuusselvityksen laatimisesta kuitenkin silloin, kun kysymys on yrityksestä, joka hoitaa tai jonka on tarkoitus hoitaa puolustusvoimien antamaa tehtävää, taikka yrityksestä, joka liittyy puolustusvoimien hankintoihin. Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on huolehtia yrityksen tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista.

Toimivaltainen viranomainen voi turvallisuusselvityslain 40 §:n mukaan yritysturvallisuusselvitystä ja sen perusteella annettavaa todistusta laatiessaan edellyttää yritykseltä sitoumusta, jonka mukaan elinkeinonharjoittaja sitoutuu huolehtimaan tietoturvallisuustason säilyttämisestä sekä ilmoittamaan muutoksista, joilla on siihen vaikutuksia sekä antamaan tietoturvallisuustason säilyttämisen valvomiseksi viranomaiselle luvan päästä yrityksen tiloihin sekä antamaan seurannassa tarvittavia tietoja.

Lain 46 §:n 2 momentin mukaan kansallinen turvallisuusviranomainen antaa kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseksi tarpeellisen yritysturvallisuusselvitystodistuksen siten kuin kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa säädetään.

7 Voimaantulo

Sopimuksen 14 artiklan 1 kohdan mukaan osapuolet ilmoittavat toisilleen, kun sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimet on toteutettu. Sopimus tulee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun jälkimmäinen ilmoitus on vastaanotettu.

Ehdotetaan, että esitykseen sisältyvä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

8 Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus

Sopimus ei sisällä Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan kuuluvia määräyksiä, eikä siten edellytä maakunnan suostumusta Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 59 §:n mukaisesti.

9 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

9.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, jos se koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai jos määräyksessä tarkoitetusta asiasta on jo voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (kts. esimerkiksi PeVL 11/2000 vp, PeVL 12/2000 vp ja PeVL 12/2000 vp).

Edellä mainituilla perusteilla esitykseen sisältyvässä sopimuksessa on lukuisia eduskunnan hyväksymistä edellyttäviä määräyksiä. Sopimuksen 2 artiklassa määritellään, mitä tarkoitetaan muun muassa turvallisuusluokitellulla tiedolla, turvallisuusluokitellulla sopimuksella, henkilö- ja yritysturvallisuusselvityksillä sekä tietoturvaloukkauksella. Koska nämä määritelmät vaikuttavat joko suoraan tai välillisesti sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, ne edellyttävät eduskunnan hyväksymistä (PeVL 6/2001 vp ja PeVL 24/2001 vp).

Sopimuksen 3 artiklassa määritellään Suomen kansalliseksi turvallisuusviranomaiseksi ulkoasiainministeriön alaisuudessa toimiva kansallinen turvallisuusviranomainen (NSA). Sopimusmääräys vastaa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 4 §:n 1 momenttia. Määräys on siten toteava, eikä sen siten ole katsottu edellyttävän eduskunnan hyväksymistä.

Sopimuksen 4 artiklassa on määräykset turvallisuusluokitusmerkinnän tekemisestä ja turvallisuusluokkien vastaavuudesta. Yleisesti sovellettavat säännökset salassapito- ja luokitusmerkinnästä on säädetty julkisuuslain 25 §:ssä. Sen mukaan salassa pidettävään viranomaisen asiakirjaan on tehtävä merkintä asiakirjan salassa pitämisestä, kun tällainen asiakirja annetaan asianosaiselle ja kun asiakirja on pidettävä salassa toisen tai yleisen edun vuoksi. Muihin salaisiin

asiakirjoihin tehtävä merkintä on harkinnanvarainen. Turvallisuusluokkaa koskevan merkinnän tekemisestä on säädetty erikseen tiedonhallintalain 18 §:ssä, minkä lisäksi kansainvälisistä tietoturvavelvoitteista annetun lain 8 §:ssä on säännökset turvallisuusluokan merkitsemisestä erityissuojattavaan tietoaineistoon. Viimeksi mainitun mukaisesti erityissuojattavaan tietoaineistoon on tiedonhallintalain säännöksistä riippumatta tehtävä kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa määritelty merkintä sen osoittamiseksi, millaisia tietoturvallisuusvaatimuksia käsittelyssä on noudatettava. Määräys kuuluu lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 5 artiklassa määrätään sopimuksen soveltamisalan piiriin kuuluvan turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä, jotka rajoittavat turvallisuusluokitellun tiedon luovuttamista sekä sen välittämistä, käyttämistä ja pääsyä siihen. Sopimuksen 5 artiklan 2 kohdassa on kyse sopimuksen ydinmääräyksestä, jonka mukaan osapuolet eivät salli kolmansille osapuolille pääsyä turvallisuusluokiteltuun tietoon ilman luovuttavan osapuolen kirjallista ennakkosuostumusta, ja jonka perusteella Suomi voi suojata sopimuksen perusteella vaihdettua turvallisuusluokiteltua tietoa ilman julkisuuslaissa säädettyä vahinkoedellytysarviointia. Suomessa viranomaisten asiakirjojen julkisuus on pääsääntö. Jokaisella on perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta. Tätä oikeutta voidaan rajoittaa välttämättömistä syistä vain lailla. Julkisuuslain säännöksistä poiketen kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan erityissuojattava tietoaineisto on pidettävä salassa, jollei kansainvälisestä tietoturvallisuusvelvoitteesta muuta johdu. Sopimuksen 5 artiklan 3 kohdassa on ilmaistu myös turvallisuusluokiteltua tietoa saavia henkilöitä koskeva rajoitus. Sopimuksen 5 artiklan 3 kohdassa määrätään myös osapuolten velvollisuudesta teettää tarvittaessa turvallisuusselvitys henkilöistä, joille sallitaan pääsy kohdassa tarkoitettuun turvallisuusluokiteltuun tietoon. Turvallisuusselvitysten laadinnassa on otettava huomioon perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetty yksityiselämän suoja ja velvollisuus säätää henkilötietojen suojasta lailla. Suomessa turvallisuusselvityksen kohteena olevista henkilöistä sekä selvityksessä sovellettavasta menettelystä on säädetty turvallisuusselvityslaissa. Määräys kuuluu siten lainsäädännön alaan ja edellyttää eduskunnan suostumusta voimaan tullakseen. Sopimuksen 5 artiklan 5 kohdan mukaan turvallisuusluokiteltua tietoa saa käyttää ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten se on luovutettu. Velvoitetta vastaava säännös on kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 2 momentissa. Kohdan määräys kuuluu näin ollen lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 6 artiklassa on määräykset turvallisuusluokitelluista sopimuksista ja niitä tekevien yritysten turvallisuusselvityksistä sekä osapuolten toimivaltaisten turvallisuusviranomaisten edustajien oikeudesta vierailla toistensa luona arvioimassa niiden toimien tehokkuutta, jotka hankeosapuoli on toteuttanut suojatakseen turvallisuusluokiteltuun sopimukseen liittyvän turvallisuusluokitellun tiedon. Kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa edellytettyä yritysturvallisuusselvitystä ja sen perusteella annettavaa yritysturvallisuusselvitystodistusta, sen voimassaoloa sekä sen peruuttamista koskevat säännökset sisältyvät kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 12 §:ään. Vastaavat säännökset yritysturvallisuusselvityksen laatimisesta sisältyvät turvallisuusselvityslakiin. Sopimuspuolten edustajien vierailuiden tarkoituksena on varmistaa sopimuksen tarkoituksen toteuttaminen turvallisuusluokiteltujen tietojen asianmukaiseksi suojaamiseksi. Tähän vierailuoikeuteen ei sisälly sellaista julkista vallan käyttöä ja tarkastusoikeutta, joka olisi ristiriidassa perustuslain kanssa (PeVL 39/1997). Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä on vastaavat säännökset vierailuja koskevan sopimusmääräyksen täytäntöönpanoon liittyvistä seikoista. Turvallisuusluokiteltuja sopimuksia, yritysturvallisuustodistusta sekä sopimusvaltion edustajan vierailua koskevat määräykset kuuluvat näin ollen lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 11 artiklassa edellytetään, että toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset ilmoittavat viipymättä toisilleen epäillystä tai todetusta turvallisuusluokiteltuun tietoon kohdistuneesta tietoturvaloukkauksesta. Saman artiklan mukaan sen osapuolen, jonka lainkäyttövaltaan asia kuuluu, tulee tutkia tapahtuma viipymättä. Edelleen saman artiklan mukaan sen osapuolen, jonka lainkäyttövaltaan asia kuuluu, tulee toteuttaa kansallisten säädöstensä ja määräystensä mukaisesti kaikki mahdolliset asianmukaiset toimet rajoittaakseen artiklassa tarkoitettujen tietoturvaloukkausten seurauksia ja estääkseen tietoturvaloukkausten jatkumisen. Toiselle osapuolelle tulee ilmoittaa tutkinnan ja toteutettujen toimien tuloksista. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 19 §:ssä säädetään kansalliselle turvallisuusviranomaiselle kuuluvista velvoitteista sopimusmääräyksissä tarkoitetuissa tilanteissa. Artiklan määräykset kuuluvat näin ollen lainsäädännön alaan.

9.2 Käsittelyjärjestys

Turvallisuusluokitellun tietoaineiston salassapidosta on annettu yleiset säännökset kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa. Sen 6 §:n 1 momentin mukaan erityissuojattava tietoaineisto on pidettävä salassa, jollei kansainvälisestä tietoturvallisuusvelvoitteesta muuta johdu. Lain 6 §:n 2 momentin mukaan erityissuojattavaa tietoaineistoa saa käyttää ja luovuttaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu, jollei se, joka on määritellyt aineiston turvallisuusluokan, ole antanut muuhun suostumustaan. Edelleen lain 6 §:n 3 momentin mukaan erityissuojattavaa tietoaineistoa käsittelevän viranomaisen on pidettävä huolta siitä, että tietoaineistoon on pääsy vain niillä, jotka tarvitsevat tietoja tehtävänsä hoitamisessa. Nämä henkilöt on nimettävä etukäteen kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa edellytetyissä tapauksissa. Sama koskee myös lain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua elinkeinonharjoittajaa. Erityissuojattavalla tietoaineistolla tarkoitetaan laissa sellaisia salassa pidettäviä asiakirjoja ja materiaaleja sekä asiakirjoista ja materiaaleista saatavissa olevia tietoja sekä näiden perusteella tuotettuja asiakirjoja ja materiaaleja, jotka kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen mukaisesti on turvallisuusluokiteltu. Käsillä olevan sopimuksen 5 artiklan määräykset eivät laajenna salassapitovelvollisuutta siitä, mitä salassapidosta on säädetty sanotun lain 6 §:ssä. Määräykset eivät siten vaikuta sopimuksen käsittelyjärjestykseen.

Suomen ja Ukrainan välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehtyyn sopimukseen ei voida katsoa sisältyvän sellaisia määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa ja 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Hallituksen näkemyksen mukaan sopimus voitaisiin näin ollen hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotus sen lainsäädännön alaan kuuluvien sopimusmääräysten voimaansaattamiseksi tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

> *eduskunta hyväksyisi turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta Suomen tasavallan ja Ukrainan välillä Kiovassa 12.9.2019 tehdyn sopimuksen.*

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta Ukrainan kanssa tehdystä sopimuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta Suomen tasavallan ja Ukrainan välillä Kiovassa 12 päivänä syyskuuta 2019 tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Sopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

_____

Helsingissä x.x.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Ulkoministeri Pekka Haavisto

**SOPIMUS
UKRAINAN
JA
SUOMEN TASAVALLAN
VÄLILLÄ
TURVALLISUUSLUOKITELLUN TIEDON VASTAVUOROISESTA SUOJAAMISESTA**

Ukraina ja Suomen tasavalta, jäljempänä "osapuolet",

suojatakseen turvallisuusluokiteltua tietoa, joka liittyy erityisesti ulko-, puolustus-, turvallisuus-, lainvalvonta-, tiede-, elinkeino- ja teknologia-asioihin ja jota vaihdetaan osapuolten välillä tai niiden lainkäyttövaltaan kuuluvien turvallisuusluokiteltua tietoa käsittelevien julkis- tai yksityisoikeudellisten oikeushenkilöiden tai luonnollisten henkilöiden välillä,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Tarkoitus ja soveltamisala

Tämän sopimuksen tarkoituksena on varmistaa sellaisen turvallisuusluokitellun tiedon suojaaminen, jota vaihdetaan tai tuotetaan osapuolten välisessä yhteistyössä.

2 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa
a) *turvallisuusluokiteltu tieto* tarkoittaa missä tahansa muodossa olevaa, tietoa, asiakirjaa tai aineistoa, joka on turvallisuusluokiteltu ja johon on tehty luokitusmerkintä kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti, sekä tietoa, asiakirjaa tai aineistoa, joka on tuotettu tällaisen turvallisuusluokitellun tiedon pohjalta ja johon on tehty asianmukainen luokitusmerkintä;

**AGREEMENT
BETWEEN
UKRAINE
AND
THE REPUBLIC OF FINLAND
ON
MUTUAL PROTECTION OF CLASSIFIED INFORMATION**

Ukraine and the Republic of Finland, hereinafter referred to as “the Parties”,

In order to protect Classified Information related especially to foreign affairs, defence, security, law enforcement, scientific, industrial and technological matters exchanged between the Parties, or public or private legal entities or individuals that handle Classified Information under the jurisdiction of the Parties,

have agreed as follows:

Article 1

Purpose and scope of application

The purpose of this Agreement is to ensure the protection of Classified Information that is exchanged or generated in the process of co-operation between the Parties.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Agreement:
a) *Classified Information* means any information, document or material of whatever form, to which a security classification level has been applied and which has been marked in accordance with national laws and regulations, as well as any information, document or material that has been generated on the basis of such Classified Information and marked accordingly;

b) *turvallisuusluokiteltu sopimus* tarkoittaa sopimusta tai alihankintasopimusta, joka sisältää tai johon liittyy turvallisuusluokiteltua tietoa;

c) *luovuttava osapuoli* tarkoittaa osapuolta, joka luovuttaa turvallisuusluokitellun tiedon vastaanottavalle osapuolelle;

d) *vastaanottava osapuoli* tarkoittaa sitä osapuolta ja sen lainkäyttövaltaan kuuluvaa julkis- tai yksityisoikeudellista oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, jolle luovuttava osapuoli luovuttaa turvallisuusluokitellun tiedon;

e) *toimivaltainen turvallisuusviranomainen* tarkoittaa kansallista turvallisuusviranomaista tai erikseen nimettyä valtion elintä, joka on osapuolten kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti valtuutettu vastaamaan tämän sopimuksen täytäntöönpanosta;

f) *tietoturvaloukkaus* tarkoittaa kansallisten säädösten ja määräysten vastaista tekoa tai laiminlyöntiä, jonka johdosta turvallisuusluokiteltu tieto saatetaan menettää tai se saattaa vaarantua;

g) *henkilöturvallisuusselvitys* tarkoittaa toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen kansallisten säädöstensä ja määräystensä mukaisesti tekemää arviota, jonka mukaan luonnollinen henkilö täyttää edellytykset turvallisuusluokiteltuun tietoon pääsemiseksi ja sen käsittelemiseksi;

h) *yritysturvallisuusselvitys* tarkoittaa toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen tekemää arviota, jolla vahvistetaan sen kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti, että oikeushenkilö täyttää edellytykset turvallisuusluokiteltuun tietoon pääsemiseksi ja sen käsittelemiseksi;

i) *hankeosapuoli* tarkoittaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on oikeudellinen kelpoisuus tehdä sopimuksia.

3 artikla

Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset

1. Osapuolet ovat nimenneet seuraavat toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset vastaamaan yleisesti tämän sopimuksen täytäntöönpanosta:

b) *Classified Contract* means any contract or sub-contract, which contains or involves Classified Information;

c) *Originating Party* means the Party which provides Classified Information to the Recipient Party,

d) *Recipient Party* means the Party, as well as any public or private legal entity or individual under its jurisdiction, to which the Classified Information is provided by the Originating Party;

e) *Competent Security Authority* means a National Security Authority or a specially designated state body authorised in accordance with the national laws and regulations of the Parties which is responsible for the implementation of this Agreement;

f) *Breach of Security* means an act or an omission contrary to national laws and regulations which may lead to the loss or compromise of Classified Information;

g) *Personnel Security Clearance (PSC)* means determination by the Competent Security Authority confirming in accordance with its national laws and regulations, that an individual is eligible to have access to and to handle Classified Information;

h) *Facility Security Clearance (FSC)* means determination by the Competent Security Authority confirming in accordance with its national laws and regulations, that a legal entity is eligible to have access to and to handle Classified Information;

i) *Contractor* means an individual or legal entity possessing the legal capacity to undertake contracts.

Article 3

Competent Security Authorities

1. The Competent Security Authorities designated by the Parties as responsible for the general implementation of this Agreement are:

Suomen tasavallassa	**Ukrainassa**
Kansallinen turvallisuusviranomainen ***Ulkoministeriö*** ***SUOMI***	***Security Service of Ukraine***

In the Republic of Finland	**In Ukraine**
National Security Authority (NSA) ***Ministry for Foreign Affairs*** ***FINLAND***	***Security Service of Ukraine***

2. Osapuolet antavat toisilleen tiedoksi ne toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat tämän sopimuksen täytäntöönpanosta eri osin.

3. Osapuolet antavat toisilleen tiedoksi mahdolliset myöhemmät toimivaltaisten turvallisuusviranomaisten muutokset.

2. The Parties shall notify each other of any Competent Security Authorities or other competent authorities, which shall be responsible for the implementation of aspects of this Agreement.

3. The Parties shall notify each other of any subsequent changes of the Competent Security Authorities.

4 artikla

Turvallisuusluokitukset

1. Tämän sopimuksen mukaisesti luovutettavaan turvallisuusluokiteltuun tietoon merkitään asianomainen turvallisuusluokka kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti.

2. Turvallisuusluokat vastaavat toisiaan seuraavasti:

Article 4

Security classifications

1. Any Classified Information provided under this Agreement shall be marked with the appropriate security classification in accordance with national laws and regulations.

2. The security classifications shall correspond to one another as follows:

Suomen tasavalta	**Ukraina**	**Englanninkielinen vastine**
ERITTÄIN SALAINEN tai YTTERST HEMLIG	Особливої важливості	top secret
SALAINEN tai HEMLIG	Цілком таємно	secret

LUOTTAMUKSELLINEN tai KONFIDENTIELL	Таємно	confidential
KÄYTTÖ RAJOITETTU tai BEGRÄNSAD TILLGÅNG	Для службового користування	restricted

The Republic of Finland	**Ukraine**	**English translation**
ERITTÄIN SALAINEN tai YTTERST HEMLIG	Особливої важливості	top secret
SALAINEN tai HEMLIG	Цілком таємно	secret
LUOTTAMUKSELLINEN tai KONFIDENTIELL	Таємно	confidential
KÄYTTÖ RAJOITETTU tai BEGRÄNSAD TILLGÅNG	Для службового користування	restricted

3. Vastaanottava osapuoli varmistaa, ettei turvallisuusluokituksia muuteta eikä kumota, ellei luovuttava osapuoli anna siihen kirjallista lupaa.

3. The Recipient Party shall ensure that security classifications are not altered or revoked, except as authorised in writing by the Originating Party.

5 artikla

Turvallisuusluokitellun tiedon suojaaminen

1. Osapuolet toteuttavat kaikki asianmukaiset kansallisten säädöstensä ja määräystensä mukaiset toimet suojatakseen tässä sopimuksessa tarkoitettua turvallisuusluokiteltua tietoa. Ne antavat tälle tiedolle vähintään samantasoisen suojan kuin omalle vastaavaan turvallisuusluokkaan kuuluvalle tiedolleen.

Article 5

Protection of Classified Information

1. The Parties shall take all appropriate measures in accordance with their national laws and regulations to protect Classified Information referred to in this Agreement. They shall afford such information at least the same protection as they afford to their own information at the corresponding security classification level.

2. Osapuolet eivät salli kolmansille osapuolille pääsyä turvallisuusluokiteltuun tietoon ilman luovuttavan osapuolen kirjallista ennakkosuostumusta.

3. Pääsy turvallisuusluokiteltuun tietoon sallitaan ainoastaan henkilöille, joilla on tiedonsaantitarve, joista on tarvittaessa tehty turvallisuusselvitys kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti ja joille on sallittu pääsy tällaiseen tietoon sekä selvitetty heidän vastuunsa turvallisuusluokitellun tiedon suojaamisesta. Turvallisuusselvitystä ei vaadita henkilöistä, joille on tehtäviensä vuoksi muutoin asianmukaisesti sallittu pääsy tietoon kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti.

4. Henkilöturvallisuusselvitystä ei edellytetä turvallisuusluokkaan KÄYTTÖ RAJOITETTU / BEGRÄNSAD TILLGÅNG tai Для службового користування kuuluvaan turvallisuusluokiteltuun tietoon pääsemiseksi.

5. Turvallisuusluokiteltua tietoa saa käyttää ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten se on luovutettu.

2. The Parties shall not provide access to Classified Information to third parties without the prior written consent of the Originating Party.

3. Access to Classified Information shall be limited to individuals who have a 'need-to-know' and who, in accordance with national laws and regulations, have been security cleared, where appropriate, and authorised to have access to such information as well as briefed on their responsibilities for the protection of Classified Information. The security clearance is not required if persons are otherwise duly authorised by virtue of their functions in accordance with national laws and regulations.

4. A Personnel Security Clearance is not required for access to Classified Information at the level KÄYTTÖ RAJOITETTU/BEGRÄNSAD TILLGÅNG /«Для службового користування»

5. Classified Information shall be used solely for the purpose for which it has been provided.

6 artikla

Turvallisuusluokitellut sopimukset

1. Vastaanottavan osapuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen ilmoittaa pyynnöstä luovuttavan osapuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle, onko ehdotetulle hankeosapuolelle, joka osallistuu turvallisuusluokiteltua sopimusta edeltäviin neuvotteluihin tai tällaisen sopimuksen täytäntöönpanoon, annettu vaadittua turvallisuusluokkaa vastaava asianmukainen henkilö- tai yritysturvallisuusselvitystodistus. Jollei hankeosapuolella ole tällaista todistusta, luovuttavan osapuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen voi pyytää vastaanottavan osapuolen toimivaltaista turvallisuusviranomaista tekemään hankeosapuolta koskevan turvallisuusselvityksen.

2. Jos on kyse avoimesta tarjouskilpailusta, vastaanottavan osapuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen voi antaa luovuttavan osapuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle asianmukaiset turvallisuusselvitystodistukset ilman virallista pyyntöä.

Article 6

Classified Contracts

1. Upon request, the Competent Security Authority of the Recipient Party shall inform the Competent Security Authority of the Originating Party whether a proposed Contractor participating in precontract negotiations or in the implementation of a Classified Contract has been issued an appropriate FSC orPSCcorresponding to the required security classification level. If the Contractor does not hold such a Security Clearance, the Competent Security Authority of the Originating Party may request that the Contractor be security cleared by the Competent Security Authority of the Recipient Party.

2. In the case of an open tender the Competent Security Authority of the Recipient Party may provide the Competent Security Authority of the Originating Party with the relevant FSC or PSC certificates without a formal request.

3. Yritysturvallisuusselvitystä ei edellytetä turvallisuusluokkaan KÄYTTÖ RAJOITETTU / BEGRÄNSAD TILLGÅNG tai Для службового користування kuuluvia turvallisuusluokiteltuja sopimuksia varten.

4. Jotta turvallisuutta voidaan valvoa ja ohjata asianmukaisesti, turvallisuusluokitellussa sopimuksessa on oltava tämän sopimuksen liitteessä 1 tarkoitetut turvallisuusluokitusohjeet ja asianmukaiset turvallisuusmääräykset. Kopio turvallisuusmääräyksistä toimitetaan sen osapuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle, jonka lainkäyttöalueella turvallisuusluokiteltu sopimus pannaan täytäntöön.

5. Osapuolten toimivaltaisten turvallisuusviranomaisten edustajat voivat vierailla toistensa luona arvioimassa niiden toimien tehokkuutta, jotka hankeosapuoli on toteuttanut suojatakseen turvallisuusluokiteltuun sopimukseen liittyvän turvallisuusluokitellun tiedon.

3. A Facility Security Clearance is not required for Classified Contracts at the level KÄYTTÖ RAJOITETTU/BEGRÄNSAD TILLGÅNG /«Для службового користування»

4. To allow adequate security supervision and control, a Classified Contract shall contain a security classification guide and appropriate security provisions as specified in Annex 1. A copy of the security provisions shall be forwarded to the Competent Security Authority of the Party under whose jurisdiction the contract is to be performed.

5. Representatives of the Competent Security Authorities of the Parties may visit each other in order to analyse the efficiency of the measures adopted by a Contractor for the protection of Classified Information involved in a Classified Contract.

7 artikla

Turvallisuusluokitellun tiedon välittäminen

1. Luovuttava osapuoli ja vastaanottava osapuoli välittävät turvallisuusluokitellun tiedon toisilleen käyttäen hallitusten välisiä, diplomaattisia ja virallisia kanavia tai muutoin siten kuin niiden toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset keskenään sopivat.

2. Luovuttava osapuoli ja vastaanottava osapuoli välittävät turvallisuusluokiteltua tietoa toisilleen sähköisesti ainoastaan toimivaltaisten viranomaisten keskenään sopimilla turvallisilla keinoilla.

Article 7

Transmission of Classified Information

1. Classified Information shall be transmitted between the Originating Party and the Recipient Party through government-to-government, diplomatic and official channels or as otherwise agreed by their Competent Security Authorities.

2. Classified Information shall be transmitted between the Originating Party and the Recipient Party electronically only by secure means agreed between the competent authorities.

8 artikla

Turvallisuusluokitellun tiedon kääntäminen, kopiointi ja hävittäminen

1. Kaikkiin turvallisuusluokitellun tiedon käännöksiin ja kopioihin tehdään asianmukaiset turvallisuusluokitusmerkinnät, ja ne suojataan kuten alkuperäinen turvallisuusluokiteltu tieto. Käännöksiä tehdään ja kopioita otetaan ainoastaan viralliseen tarkoitukseen tarvittava vähimmäismäärä.

Article 8

Translation, reproduction and destruction of Classified Information

1. All translations and reproductions of Classified Information shall bear appropriate security classification markings and be protected as the original Classified Information. Translation and reproduction shall be limited to the minimum required for an official purpose.

2. Kaikkiin käännöksiin tehdään asianmukainen käännöskielinen merkintä siitä, että käännökset sisältävät luovuttavan osapuolen turvallisuusluokiteltua tietoa.

3. Turvallisuusluokkaan ERITTÄIN SALAINEN / YTTERST HEMLIG tai Особливої важливості kuuluvaa tietoa saa kääntää tai kopioida ainoastaan luovuttavan osapuolen kirjallisella suostumuksella.

4. Turvallisuusluokkaan ERITTÄIN SALAINEN / YTTERST HEMLIG tai Особливої важливості kuuluva tieto palautetaan luovuttavalle osapuolelle, jollei muuta sovita.

5. Turvallisuusluokkaan SALAINEN/HEMLIG tai Цілком таємно tai sitä alempaan turvallisuusluokkaan kuuluva tieto hävitetään sen jälkeen, kun vastaanottava osapuoli katsoo, ettei sitä enää tarvita, vastaanottavan osapuolen kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti.

6. Jos kriisitilanne estää tämän sopimuksen mukaisesti luovutetun turvallisuusluokitellun tiedon suojaamisen, tieto hävitetään välittömästi. Vastaanottava osapuoli ilmoittaa turvallisuusluokitellun tiedon hävittämisestä luovuttavan osapuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle mahdollisimman pian.

2. All translations shall contain a suitable annotation, in the language of translation, indicating that they contain Classified Information of the Originating Party.

3. Classified Information at the level ERITTÄIN SALAINEN/ YTTERST HEMLIGor “Особливої важливості”, shall be translated or reproduced only upon the written consent of the Originating Party.

4. Classified Information at the level ERITTÄIN SALAINEN/ YTTERST HEMLIG or /“Особливої важливості” shall be returned to the Originating Party unless otherwise agreed.

5. Classified Information at the level SALAINEN/HEMLIG or “Цілком таємно”or lower shall be destroyed after it is no longer considered necessary by the Recipient, in accordance with its national laws and regulations.

6. If a crisis situation makes it impossible to protect Classified Information provided under this Agreement, the Classified Information shall be destroyed immediately. The Recipient Party shall notify the Competent Security Authority of the Originating Party about the destruction of the Classified Information as soon as possible.

9 artikla

Vierailut

1. Vierailuihin, joihin liittyy pääsy turvallisuusluokkaan LUOTTAMUKSELLINEN/ KONFIDENTIELL tai Таємно tai sitä ylempään turvallisuusluokkaan kuuluvaan tietoon, vaaditaan isäntäosapuolen toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen kirjallinen ennakkolupa. Vierailijoille sallitaan pääsy turvallisuusluokiteltuun tietoon ainoastaan, jos

a) vieraat lähettävän osapuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen on antanut heille luvan pyydettyyn yhteen tai useampaan vierailuun, ja

b) heille on annettu asianmukainen henkilöturvallisuusselvitystodistus.

2. Vierailupyynnön esittävän osapuolen asianomainen toimivaltainen turvallisuusviranomainen ilmoittaa suunnitellusta vierailusta

Article 9

Visits

1. Visits entailing access to Classified Information at the level LUOTTAMUKSELLINEN/KONFIDENTIELL or “Таємно” or above require prior written authorisation from the Competent Security Authority of the host Party. Visitors shall only be allowed access where they have been:

a) authorised by the Competent Security Authority of the sending Party to conduct the required visit or visits, and

b) granted an appropriate Personnel Security Clearance.

2. The relevant Competent Security Authority of the requesting Party shall notify the relevant Competent Security Authority of the host Party of the planned visit, and shall

isäntäosapuolen asianomaiselle toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle ja varmistaa, että kyseinen isäntäosapuolen turvallisuusviranomainen saa vierailupyynnön vähintään 14 päivää ennen vierailun ajankohtaa. Kiireellisissä tapauksissa toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voivat sopia lyhyemmästä ajasta. Vierailupyynnön on sisällettävä tämän sopimuksen liitteessä 2 tarkoitetut tiedot.

3. Toistuvia vierailuja koskevat luvat ovat voimassa enintään 12 kuukautta.

make sure that the latter receives the request for visit at least 14 days before the visit takes place. In urgent cases the Competent Security Authorities may agree on a shorter period. The request for visit shall contain the information specified in Annex 2 to this Agreement.

3. The validity of authorisations for recurring visits shall not exceed twelve (12) months.

10 artikla

Turvallisuusyhteistyö

1. Tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset antavat toisilleen tiedoksi asianomaiset turvallisuusluokitellun tiedon suojaamista koskevat kansalliset säädöksensä ja määräyksensä sekä niiden mahdolliset myöhemmät muutokset.

2. Varmistaakseen läheisen yhteistyön tämän sopimuksen täytäntöönpanossa toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset neuvottelevat keskenään. Ne antavat pyynnöstä toisilleen tietoa turvallisuusluokitellun tiedon suojaamista koskevista kansallisista turvallisuusnormeistaan, menettelyistään ja käytännöistään. Tätä tarkoitusta varten toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voivat tehdä keskinäisiä vierailuja.

3. Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset avustavat pyynnöstä toisiaan kansallisten säädösten ja määräysten mukaisesti henkilö- ja yritysturvallisuusselvitysten tekemisessä.

4. Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset ilmoittavat viipymättä toisilleen henkilö- ja yritysturvallisuusselvitystodistusten muutoksista.

Article 10

Security co-operation

1. In order to implement this Agreement the Competent Security Authorities shall notify each other of their relevant national laws and regulations regarding the protection of Classified Information as well as of any subsequent amendments thereto.

2. In order to ensure close co-operation in the implementation of this Agreement the Competent Security Authorities shall consult each other. On request, they shall provide each other with information about their national security standards, procedures and practices for the protection of Classified Information. To this aim the Competent Security Authorities may visit each other.

3. On request, the Competent Security Authorities shall, in accordance with national laws and regulations, assist each other in carrying out PSC and FSC procedures.

4. The Competent Security Authorities shall promptly inform each other about changes in relevant PSC and FSC certificates.

11 artikla

Tietoturvaloukkaus

1. Kumpikin osapuoli ilmoittaa viipymättä toiselle osapuolelle epäillystä tai todetusta turvallisuusluokiteltuun tietoon kohdistuneesta tietoturvaloukkauksesta.

2. Se osapuoli, jonka lainkäyttövaltaan asia kuuluu, tutkii tapauksen viipymättä. Toinen

Article 11

Breach of Security

1. Each Party shall immediately notify the other Party of any suspected or discovered Breach of Security of Classified Information.

2. The Party with jurisdiction shall investigate the incident without delay. The other

osapuoli tekee tarvittaessa tutkintayhteistyötä.

3. Se osapuoli, jonka lainkäyttövaltaan asia kuuluu, toteuttaa kansallisten säädöstensä ja määräystensä mukaisesti kaikki mahdolliset asianmukaiset toimet rajoittaakseen tietoturvaloukkauksen seurauksia ja estääkseen tietoturvaloukkausten jatkumisen. Toiselle osapuolelle ilmoitetaan tutkinnan ja toteutettujen toimien tuloksista.

12 artikla

Kustannukset

Kumpikin osapuoli vastaa omista kustannuksistaan, jotka sille aiheutuu tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämisestä.

13 artikla

Riitojen ratkaiseminen

Osapuolten väliset riidat tämän sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta ratkaistaan osapuolten välisillä neuvotteluilla.

14 artikla

Loppumääräykset

1. Osapuolet ilmoittavat toisilleen, kun tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimet on toteutettu. Sopimus tulee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun jälkimmäinen ilmoitus on vastaanotettu.

2. Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimusta voidaan muuttaa osapuolten keskinäisellä kirjallisella suostumuksella. Osapuoli voi milloin tahansa ehdottaa tämän sopimuksen muuttamista. Jos jompikumpi osapuoli sitä ehdottaa, osapuolet aloittavat neuvottelut sopimuksen muuttamisesta.

3. Osapuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle osapuolelle diplomaattiteitse kuuden (6) kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Jos sopimus irtisanotaan, sopimuksen perusteella

Party shall, if required, co-operate in the investigation.

3. The Party with jurisdiction shall undertake all possible appropriate measures in accordance with its national laws and regulations so as to limit the consequences of the Breach of Security and to prevent further Breaches of Security. The other Party shall be informed of the outcome of the investigation and of the measures undertaken.

Article 12

Costs

Each Party shall bear its own costs incurred in the course of implementing its obligations under this Agreement.

Article 13

Resolution of disputes

Any dispute between the Parties on the interpretation or application of this Agreement shall be resolved by means of consultations between the Parties.

Article 14

Final provisions

1. The Parties shall notify each other of the completion of the national measures necessary for the entry into force of this Agreement. The Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the receipt of the later notification.

2. This Agreement shall be in force for an indefinite period. The Agreement may be amended by the mutual, written consent of the Parties. Either Party may propose amendments to this Agreement at any time. If one Party so proposes, the Parties shall begin consultations on amending the Agreement.

3. Either Party may terminate this Agreement by written notification delivered to the other Party through diplomatic channels, observing a period of notice of six (6) months. If the Agreement is terminated, any Classified Information already provided and any

jo luovutettua ja sen perusteella syntyvää turvallisuusluokiteltua tietoa käsitellään sopimuksen määräysten mukaisesti niin kauan kuin se on tarpeen kyseisen tiedon suojaamiseksi.

4. Tämän sopimuksen tultua voimaan se osapuoli, jonka alueella sopimus on tehty, toteuttaa viipymättä toimet sopimuksen kirjaamiseksi Yhdistyneiden kansakuntien sihteeristöön Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti. Kirjaaminen ja Yhdistyneiden kansakuntien sopimussarjan kirjaamisnumero annetaan tiedoksi toiselle osapuolelle heti, kun Yhdistyneiden kansakuntien sihteeristö on antanut numeron.

Classified Information arising under the Agreement shall be handled in accordance with the provisions of the Agreement for as long as necessary for the protection of the Classified Information.

4. After the entry into force of this Agreement, the Party in whose territory the Agreement is concluded shall take immediate measures so as to have the Agreement registered by the Secretariat of the United Nations in accordance with Article 102 of the UN Charter. The other Party shall be notified of the registration and of the registration number in the UN Treaty Series as soon as the UN Secretariat has issued it.

Tämän vakuudeksi asianmukaisesti valtuutetut osapuolten edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen
Kiovassa 12 päivänä syyskuuta 2019

In witness whereof the duly authorised representatives of the Parties have signed this Agreement,
in Kiev on the 12th day of September, 2019

kahtena alkuperäiskappaleena suomen, ukrainan ja englannin kielellä, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Jos syntyy tulkintaeroja, englanninkielinen teksti on ratkaiseva.

in two original copies, in the Finnish, Ukrainian and English languages, each text being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

SUOMEN TASAVALLAN PUOLESTA

Päivi Laine

FOR THE REPUBLIC OF FINLAND

Päivi Laine

UKRAINAN PUOLESTA

Ivan Bakanov

FOR UKRAINE

Ivan Bakanov

Liite 1

Turvallisuusluokitellut sopimukset

Tämän sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettujen turvallisuusluokiteltujen sopimusten on sisällettävä turvallisuuslausekkeet, joissa on vähintään seuraavat tiedot:

1. korkein sovellettava turvallisuusluokituksen taso;
2. sopimuksen täytäntöönpanosta vastaavien asianomaisten turvallisuusviranomaisten yhteystiedot;
3. turvallisuusluokitellun tiedon suojaamista koskevat säädökset ja määräykset;
4. menettely ja vaatimukset turvallisuusluokiteltuun tietoon pääsemiseksi;
5. turvallisuusluokitellun tiedon käsittely ja tallentaminen;
6. turvallisuusluokitellun tiedon siirtäminen ja sähköinen välittäminen;
7. turvallisuusluokitellun tiedon merkitseminen;
8. turvallisuusluokitellun tiedon suojaaminen turvallisuusluokitellun sopimuksen voimassaolon päätyttyä;
9. turvallisuusluokitellun tiedon hävittäminen tai palauttaminen;
10. turvallisuusluokiteltua sopimusta koskevan tiedon luovuttaminen.

Annex 1

Classified Contracts

Classified Contracts referred to in Article 6 of this Agreement shall contain security clauses including at least the following:

1. the highest classification level applied;
2. contact details of the relevant security authorities responsible for implementing the contract;
3. laws and regulations concerning the protection of Classified Information;
4. procedure and requirements for access to Classified Information;
5. handling and storing of Classified Information;
6. transportation and electronic transmission of Classified Information;
7. marking of Classified Information;
8. protection of Classified Information after termination of the contract;
9. destroying or returning of Classified Information;
10. release of contract information.

Liite 2

Vierailupyyntö

Tämän sopimuksen 9 artiklassa tarkoitettujen vierailupyyntöjen on sisällettävä seuraavat tiedot:

1. vierailijan suku- ja etunimi, syntymäpaikka ja aika ja kansalaisuus; vierailijan asema ja tiedot hänen edustamastaan työnantajasta; tiedot hankkeesta, johon vierailija osallistuu, sekä vierailijan passin tai muun henkilöllisyystodistuksen numero;

2. vahvistus vierailun tarkoitusta vastaavasta vierailijan henkilöturvallisuusselvityksestä;

3. vierailun tai vierailujen tarkoitus sekä maininta vierailuun liittyvän turvallisuusluokitellun tiedon korkeimmasta tasosta;

4. pyydetyn yhden tai useamman vierailun oletettu ajankohta ja kesto; toistuvien vierailujen osalta ilmoitetaan mahdollisuuksien mukaan ajanjakso, jolle vierailut ajoittuvat;

5. vierailun kohteena olevan toimipaikan tai laitoksen nimi, osoite, muut yhteystiedot ja yhteyshenkilö sekä muut vierailun tai vierailujen perusteltavuuden määrittämiseksi tarpeelliset tiedot;

6. päiväys sekä vierailupyynnön lähettävän toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen allekirjoitus ja leima/sinetti.

Annex 2

Request for visit

Requests for visit referred to in Article 9 of this Agreement shall contain the following information:

1. the visitor's family name, first name, place and date of birth and nationality, the visitor’s position, with a specification of the employer which the visitor represents, a specification of the project in which the visitor participates, and the visitor's passport number or other identity document number;

2. confirmation of PSC of the visitor in accordance with the purpose of the visit;

3. the purpose of the visit or visits, including the highest level of Classified Information to be involved;

4. the expected date and duration of the requested visit or visits. In the case of recurring visits the total period covered by the visits shall be stated, when possible;

5. the name, address, other contact information and point of contact of the establishment or facility to be visited, and any other information useful for determining the justification for the visit or visits;

6. the date, signature and stamp/seal of the sending Competent Security Authority.